

בלבבי משכון אבנה

נקודה

מתוך הפרשה

וירא

נאמר בפרשת וירא (יח, ב) "וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לִקְרֹאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתָּחוּ אַרְצָה". ויש להבין מדוע נאמר תיבת "וְהִנֵּה" בפסוק, שלכאורה לא נדרשת להבנת העניין.

ביאור מורינו הרב שליט"א

וכמ"ש (סנהדרין לח ע"ב) תשיעית נצטווה שלא לאכול מן האילן, עשירית סרח. והנה שעה עשירית, היא קודם פלג המנחה שראוי לקבל שבת, ועליו נאמר (שמות טז, ה) וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר-יִבְיֹאוּ. ואז היה צריך אדה"ר להכין את מאכלו מעץ הדעת לשבת אולם - לא לאכלו. אולם במקום להכין בחינת 'הנני', לקחו ואכלו עתה, ללא העמדת עצמו במדרגת 'הנה' – הנני'.

ולפ"ז ביאור הפסוק הִנֵּה נִתְּתִי לָכֶם וגו', היינו שנתן למי שהוא במדרגת 'הנני', והבן. וקלקול זה, תיקן אברהם בעקדה שאמר - 'הִנֵּנִי'. ונגלה לשון 'הנה' – הנני' בראיית מלאכים, שבאו לבשר על לידת יצחק. ששלמות מדרגתו בעקדה שבה אמר אברהם 'הִנֵּנִי'. **ובאו להכינו ללידת יצחק**, (בראשית יח, י) פֶּעֶת סִיָּה וְהִנֵּה-בֵן לְשָׁרָה אִשְׁתְּךָ. ושנה (פֶּעֶת סִיָּה), זו הוא זמן להכנה, שיהא מוכן לדבר.

כפשוטו, כתב בספר חזק שלמה (השורשים אות ה', שורש 'הן'), וז"ל, הן או הנה, מלים בקריאה בלתי מורה על עניין עומד בפני עצמו, רק באה לפאר הדיבור וילפותו, שבזולתה אע"פ שהיה כוונת המאמר מובן היה, אעפ"כ כתבשיל בלי תבלין שמשביע ואין לו טעם, ובאה מילת 'הן' ו'**הנה**' **לתבל המאמר ולהטעימו**, עכ"ל. ועיי"ש. וזהו פשוטם של דברים. וכן אמרו חז"ל (ילמדנו) דומים כבני מלאכים, **וכל מראה חדש מפליא ונבדל, נאמר בו לשון 'הנה'**, והבן, וכדלהלן.

ועתה נבאר את שורש מילת 'הנה': פעם ראשונה שכתוב בתורה לשון 'הנה' הוא (בראשית א, כט); **"וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְּתִי לָכֶם אֶת-כָּל-עֵשֶׂבוֹ זֶרַע זָרַע אֲשֶׁר-עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-בּוֹ פְרִיעֵץ זָרַע זָרַע לָכֶם יְהִי לְאֹכְלָהּ".**

והנה **מלשון 'הנה' נאמר מילת 'הנני'**. וכתוב (בראשית כב, א) וַיְהִי אֶחָד הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת-אַבְרָהָם וַיֵּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֵּאמֶר **הִנֵּנִי**, ופרש"י וז"ל, כך היא ענייתם של חסידים לשון ענווה הוא ולשון זימון, עכ"ל. (ולהלן (לז, יג) כתב לשון ענווה וזריזות.

והנה מילת 'הנה' שורשה אותיות ה-ן, שעליהן אמרו חז"ל שהן אותיות שאין להן זוג, בסוד (במדבר כג, ט) הִנֵּנִי לְבָרָכְךָ. כי שאר האותיות יש להן זוג; א'ט ב'ח וכו', י'צ כ'פ ל'ע וכו'. וזהו לשון הנה – הנני. הנני מפנה את עצמי, ואין כל עסקי אלא בעניין זה, נבדל מן הכל ומוכן ומזומן לדבר זה. וכתוב (במדבר לא, טז) **"הֵן הִנֵּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדָבָר בְּלָעַם לְמַסְרֵמַעַל בְּה' עַל-דְּבַר-פָּעוֹר וגו'".** וכתב רש"י, וז"ל, הן הנה מגיד שהיו מכירים אותו, זו היא שנכשל בה פלוני, עכ"ל. והיינו שדבר שאינו ניכר, מתערב עם המדמים לו, ומלות הן-הנה, **מבדילה אותו מזולתו, ונעשה ניכר לעצמו**.

והנה לשון 'הנה' פעם ראשונה שמופיע בתורה כמ"ש לעיל, הוא גבי וְאֶת-כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-בּוֹ פְרִיעֵץ זָרַע זָרַע לָכֶם יְהִי לְאֹכְלָהּ. ובתוכו עץ הדעת, שלא הותר להם לאכלו מייד אלא לאחר זמן - בשב"ק, כמ"ש רבותינו.

והנה זמן אכילת אדה"ר מעץ הדעת היה שעה עשירית,